

Tropische TOPPERS

Maaike Eras van het ontwerpteam van Tuinontwerp Esveld heeft een diepe liefde voor planten. 'Voor mij is Plantentuin Esveld een snoepwinkel, maar ik doe ook inspiratie op in de natuur.' Voor Groei & Bloei selecteert ze 7 topplanten. Deze keer: jungleplanten. Krachtpatsers in ons klimaat.

tekst MAAIKE ERAS | beeld PLANTENTUIN ESVELD

Wie ooit in de tropen is geweest, herinnert zich dat overweldigende gevoel van groen: gefilterd licht door reusachtige bladeren, vochtige lucht die een zachte glans legt over elk blad, en het voortdurende geritsel van groeiend leven. Die sfeer is verslavend - en precies dat gevoel proberen steeds meer tuinliefhebbers ook in hun eigen tuin op te roepen. De jungletuin is uitgegroeid tot een inspirerende tuintrend. Geen strak geschorene hagen of keurige borders, maar weelderige planten met groot blad, expressieve vormen en een losse, natuurlijke compositie.

In zo'n tuin draait alles om bladstructuur, textuur en contrast: grote, glanzende bladeren naast fijn geveerde vormen, donkergroen tegenover bijna doorschijnend lichtgroen, licht dat door een bladerdak valt ... Het is een tuin die leeft, verandert, en zelfs op een regenachtige dag schittert door diepte en beweging.

'Het geheim zit in de keuze van de juiste soorten: planten met een tropisch uiterlijk maar een nuchtere aard'

Veel mensen denken dat tropische planten ons klimaat niet aankunnen, maar niets is minder waar. Dankzij zachtere winters, een betere teelt en sterke cultivars kun je ook op Hollandse en Vlaamse bodem een overtuigende junglesfeer creëren.

Het geheim zit in de keuze van de juiste soorten: planten met een tropisch uiterlijk maar een nuchtere aard. Ze komen uit streken waar koelere periodes voorkomen of ze zijn geselecteerd op weerbaarheid. Sommige sterven bovengronds af en lopen in het voorjaar weer uit; andere blijven groen, ook bij lichte vorst. Wat ze gemeen hebben: een spectaculaire bladstructuur, krachtige groei en een natuurlijke, onderlinge samenhang.

Een jungletuin is gelaagd. Het bladerdak wordt gevormd door hogere structuren, zoals bomen, verdeeld door de tuin (niet alleen langs de randen). Daaronder heb je een middenlaag met een grote bladmassa en ritme; de onderlaag weeft textuur en koelte; bodembedekkers sluiten de grond af en voeden het bodemleven. Wintergroene planten - denk aan *Patsia* - zorgen dat de junglesfeer in de winter niet helemaal verdwijnt. ▶

HOE BEGIN JE EEN JUNGLETUIN?

- BOOTS DE JUNGLEBODEM NA**
 Bij een jungletuin is de bosbodem de motor! Werk zonder spitten en van boven naar beneden. Laat blad liggen, voeg bladmulch en fijn takkenhaksel toe, en houd de bodem het jaar rond bedekt. Zo krijg je een dunne, hyperactieve humeuze laag, waar wortels en schimmels samenwerken - precies wat het grote blad van jungleplanten wil.
- BODEMLEVEN**
 In de jungle(tuin) wordt veel blad afgebroken. Dit organische materiaal is niet alleen heel belangrijk voor het bodemleven, maar ook voor de planten zelf. Zonder mulch en afgefallen blad wordt het gehalte aan organische stof in de grond te laag en het visuele effect minder. Blijf dus steeds blad, fijn hakselhout en/of bladcompost toevoegen.
- GELAAGD ONTWERPEN**
 In een grote tuin kun je werken met vier lagen. In een kleine tuin is er meestal maar plek voor drie lagen, de middenlaag en onderlaag vallen dan samen. Plaats de schaduwmakers (bijvoorbeeld *Musa*, *Paulownia* (struik), *Tetrapanax*) niet alleen aan de rand maar ook in het midden van de tuin voor diepte. Zet daar planten tussen voor de middenlaag (*Rodgersia*, *Hedychium*, *Astilboides*). Weef textuur in de onderlaag (*Podophyllum*, *Hosta*, varens en *Hakonechloa*) en sluit af met bodembedekkers (*Asarum*, mos, *Ophiopogon*).
- RUIJTE EN GROEI**
 Jungleplanten hebben massa. Zonder jaarlijkse snoei of selectief dunnen wordt het snel te vol. Kies de standplaats met zorg en houd rekening met de eindmaat van de plant. Knip planten met groot blad (*Paulownia*, *Musa*, *Tetrapanax*) aan het einde van de winter terug.
- WATER GEVEN**
 Geef water als een tropische regenbui: veel in één keer en niet vaker dan één keer in de week. Zo zakt het naar de diepere lagen en wordt niet alleen de bovenste laag van de grond vochtig. Schaduw en humus zorgen voor de rest.
- WIND EN VORST**
 Groot blad is gevoelig en scheurt makkelijk in harde wind. Zet deze gevoelige soorten op een windluwe plaats in de tuin en bescherm ze tijdens strenge vorst met bladmulch of vlijs.

- **SCHUILPLAATS**

De dichte, bladrijke beplanting van een jungletuin maakt van de tuin een toevluchtsoord voor vogels, egels en tallaze insecten. De gelaagde opbouw dempt wind en geluid en creëert een stabiel microklimaat.

- **VOEDSEL**

Veel jungleplanten bloeien laat of leveren bessen/nectar in nazomer en herfst: precies wanneer dat in de tuin vaak schaars is.

- **KOELTE EN KLIMAAT**

Een dicht bladerdek houdt de zon weg van steen en grond. Verdamping koelt de omgeving en beperkt droogtestress voor de onderbeplanting. ♦

Esveld Tuinontwerp

MaaikE Eras maakt beplantingsplannen voor Esveld Tuinontwerp en geeft ook tuinadvies. Binnen

het team is zij de kennisbron over de bodem, biodiversiteit, inheemse planten en natuurinclusiviteit in tuinen.

Meer informatie vind je op esveld-tuinontwerp.nl.

Maaikes jungletoppers

Musa basjoo

De onbetwiste ster is bergbanaan. In de winter sterft het bovengrondse deel vaak af, maar de wortelstok overleeft onder een bladerdek. In zomer bouwt *Musa* in recordtempo een bladerdak van 3 meter: instant junglegevoel en gefilterd licht.

Colocasia esculenta

Olifantsoor heeft hartvormig blad op elegante stelen; de bladeren bewegen mee met elke zucht wind. Zet de plant aan de vijverrand in licht vochtige grond. In een zeer beschutte tuin met zandgrond lukt het nog wel eens om ze te laten overwinteren. In kleigrond is het verstandiger om de knollen vorstvrij te bewaren. In mei kunnen ze weer teruggeplant worden: elk jaar wordt de plant groter.

Hedychium gardnerianum

Siergember bloeit laat, in het najaar, met geurende pluimen in geel en crème; precies wanneer de rest van de border op adem komt. Heeft een voorkeur voor humusrijke, vochtige grond. In zachte winters kan de plant in de grond blijven, de grond afdekken met blad of stro helpt 'm de winter door.

Fatsia polycarpa

Het Taiwanese familielid van de welbekende *Fatsia japonica*. Groenblijvend met elegant ingesneden, leerachtig blad. Op een beschutte plek in de halfschaduw is deze *Fatsia* jaarrond een mooie aanvulling voor de jungletuin. In de herfst komen kogelronde bloemschermen en later besjes voor vogels.

Fargesia 'Jiu'

Een *Fargesia* is een niet-woekerende bamboe. De mooie hoge halmen geven de tuin al snel een tropische uitstraling, ook in de winter. Elk jaar verschijnen er weer nieuwe halmen, die hoger en dikker worden dan het jaar ervoor.

Paulownia tomentosa (als struik)

Knot de plant in maart en je krijgt reuzenblad tot 60 centimeter. Zo maak je in één seizoen massaal blad zonder boomvolume. Geef de plant zon, een voedzame bodem en ruimte om te schitteren.

Tetrapanax papyrifer

De diep ingesneden bladeren tot ruim een meter geven hét junglesilhouet. De rijstpapierplant groeit via ondergrondse uitlopers; voor je het weet heb je een bosje! Geef hem een plek waar hij zich kan uitbreiden en snoei waar nodig. De beste plek is warm, voedzaam en beschut.

'Mulch = motor. Voeg elk najaar blad en fijn hakselhout toe voor een levende bodem'